

Kahve molası

Kahveci Avukatlık

www.kahveci.av.tr

MUTLU YILLAR

- Arabuluculuk Uygulaması
- Markaların Korunması İle İlgili Cezai İşlemler
- 4857 Sayılı İş Kanunu Çerçevesinde Süt İzninin Toplu Kullanılması
- Antropoloji
- Vergiye Karşı Mükellef Tepkileri
- Adalet Meslek Yüksekokulları
- Hukuki Mizah Köşesi

İÇİNDEKİLER

3.

Yeni Yıl

4.5.

Arbuluculuk Uygulaması

6.

Teşvik İndirimlerinden
Yararlanma

7.

Adalet Bakanlığı Cevabı

8.9.

Markaların Korunması ile
ilgili Cezai işlemler

10. 11.

Süt İzninin Kullanılması

12. 13

Antropoloji

14. 15. 16. 17.

Mükelleflerin Vergiye Karşı
Tepkileri

18. 19.

Adalet Meslek
Yüksekokulları

20. 21.

Hukuki Mizah Köşesi

22. 23.

Doğum Günleri

kahveci

Avukatlık Bürosu

Kahveci Avukatlık İç İletişim
Broşürüdür.

www.kahveci.av.tr

YAZARLAR

AV. VEHBİ KAHVECİ
AV. BAHA TEPEBAŞI
AV. NAZAN AKIN
HÜSEYİN ERDEM
MERVE ŞAHİN
BÜŞRA KARATEPE

YAYINA HAZIRLAYAN

ENİS MUŞ
AV. ESMA SELEN GÖRECİ

Hukuki gelişmeleri daha yakından takip etmek, aile üyesi meslektaşlarımızın faaliyetlerini paylaşımlarına ortam hazırlamak ve iletişimi yazılı bir boyuta taşıyarak ekip arkadaşlarımızı kısa bir kahve molasına davet etmeyi hedeflemekteyiz.

Kahveci Avukatlık

MUTLU YILLAR DİLEĞİYLE

Değerli Dostlarımız,

Kahveci Avukatlık Ailesi olarak mutluluk, hüznün ve coşkunun bir arada yaşandığı aynı zamanda faaliyet dolu bir yılı daha noktalarken 2016 yılının da aynı heyecan, coşku ve yeni başlangıçlara vesile olmasını diliyoruz.

Her zaman belirttiğimiz gibi Meslek hayatımızda her türlü inanç ve ideolojiyi, hak kavramının uzağında tutmaya çalıştık. Çalışmalarımızda, inancımız bize güven, azmimiz mütevazî olmayı öğretti.

Büromuzun değişmez ilkesi “önce insan” kavramı içinde gizlenmişti. İnanıyorduk ki, yaşamı gereğince değerlendirenler, her aşamada başarıyı yakalamışlardır. Öyleyse; aradığımızı bilelim ki, bulduğumuzu anlamış olalım. Hedef yeni yılda da başarı, mutluluk, huzur olsun.

Sevgiyi tüm insanların yüreğinde hissedeceği, hüznünüzün dostluklarla silineceği, ümitlerinizin hiç bitmeyeceği, sağlık, mutluluk ve başarı dolu bir yıl dileğiyle.

Mutlu yıllar.

Av. Vehbi KAHVECİ

ARABULUCULUK UYGULAMASI

Vehbi KAHVECİ, LLM
AVUKAT - ARABULUCU

İncelememizde; sınai haklara ilişkin olarak mevzuatımızda var olan 551 sayılı patent haklarının korunmasına ilişkin KHK, 554 sayılı Endüstriyel tasarımların Korunmasına ilişkin KHK, 555 sayılı Coğrafi İşaretlerin Korunmasına ilişkin KHK, 556 sayılı Markaların Korunmasına İlişkin KHK ile düzenlenen mevzuat halen Kanun Hükmünde Kararnameler vasıtası ile uygulama alanı bulmakta ve tümünde 6325 sayılı Hukuk Uyuşmazlıklarında Arabuluculuk Kanunu bakımından genel hukuki prensipler aynı mahiyet arz etmektedir. Cezai düzenlemeyi de içermesi bakımından 556 s. KHK de düzenlenmiş olan Markalara ilişkin düzenlemeler esas alınarak sunumumuz hazırlanmıştır. Ceza hükümleri hariç Markalara ilişkin beyanlarımız diğer sınai haklar (patent, tasarım, faydalı model, Coğrafi işaretler) bakımından da geçerliliğini korumaktadır.

Arabuluculuk müessesesinin referanslandırılması bakımından Dünyadaki gelişmeleri dikkate almakla birlikte Türk geleneğine de uygun bir müessese olduğundan bahsetmemiz gerekmektedir. İş dünyasında varlığı ile övündüğümüz Lonca sistemi, işleyiş modeli itibari ile tam olarak Arabuluculuk müessesesini karşılamakta ve iş dünyasında huzurlu, uyumlu bir işleyişin uzun yıllar gelenekselleşmesini sağlamış bulunmaktadır. Arabuluculuk müessesesi Örf ve adetlerimiz yanında dini inanışlarımız tarafından da teyit edilen bir müessese olarak kabul edilmektedir.

Arabuluculuk müessesesi Türk Hukukunda ; 07.06.2012 tarihli 6325 sayılı “ HUKUKİ UYUŞMAZLIKLARINDA ARABULUCULUK KANUNU” ile yerini almış ve 26.Ocak. 2013 tarihli 28540 sayılı Resmi Gazetede yayınlanan “HUKUK UYUŞMAZLIKLARINDA ARABULUCULUK KANUNU YÖNETMELİĞİ” ile uygulamanın esasları belirlenmiştir.

Kanuna göre uzlaşma kapsamında bulunan suçlar arabuluculuk müessesesinin konusunu teşkil eder.

Genel prensip; sadece tarafların üzerinde serbestçe tasarruf edebilecekleri, yabancı unsurlu olanlar da dahil, özel hukuk ilişkilerinden kaynaklanan uyuşmazlıklarda uygulanması şeklinde belirlenmiştir.

Özel Hukuk davaları bakımından arabuluculuk müessesinin tümüyle işlev görmesi yanında Cezai ve idari takipler bakımından da arabuluculuk müessesesi uygulama alanı bulacaktır.

Kanunun gerekçesinde açıklandığı gibi ;

- a- Uyuşmazlıkların dava yolu ile çözümü yerine tarafların kendi iradeleri ile uzlaşarak uyuşmazlığa son vermeleri, toplumsal barışın korunması amacı güdülmektedir.
- b-Anayasanın 36. Maddesi ve Avrupa İnsan Hakları Sözleşmesinin 6 ncı maddesinde güvence altına alınan temel hakların korunması da referans olarak gösterilmiştir.

Arabuluculuk müessesesinin mahiyeti itibari ile;

Arabulucu;

- a- Tam bir tarafsızlık içinde hareket edecek,
- b- Arabulucunun edindiği bilgiler gizli tutulacak,

- c- Sadece eğitim almış ve sicile kayıtlı arabulucuların, arabuluculuk yapabilecekleri kabul edilmiştir.
- d- Arabulucu, sürecin yürütülmesi sırasında, taraflara hukuki tavsiyelerde bulunamaz; bir çözüm önerisi ya da öneriler kataloğu geliştirip, bunu onlara empoze edemeyeceği gibi, müzakereler sırasında geliştirilen bir çözüm önerisi üzerinde anlaşmaya varmaları için de onları zorlayamayacaktır.

Bu bağlamda; arabuluculuk sırasında yapılan müzakereler, tarafların herhangi bir korku veya baskı altında kalmaması ve tarafların eşitliği prensibine dayanmalıdır. Arabuluculuk, tarafların kendilerini güvende hissedecekleri bir ortamda gerçekleştirilmelidir. taraflardan birinin diğerini tehdit etmesi veya benzeri nedenlerin varlığı halinde, tarafların kendilerini güvende hissedemeyeceklerini ve eşitlik prensibinin hayata geçemeyeceğini göstermektedir. Bu nedenle cezai yaptırımlar bakımından dikkat edilmesi gereken önemli prensipler bunlardır.

556 sayılı KHK de Marka hakkına ilişkin tecavüz durumları 61 ve devamı maddelerinde düzenlenmiştir.

- a) Marka sahibinin izni olmaksızın, markayı 9 uncu maddede belirtilen biçimlerde kullanmak.
- b) Marka sahibinin izni olmaksızın, markayı veya ayırt edilmeyecek derecede benzerini kullanmak suretiyle markayı taklit etmek.
- c) Markayı veya ayırt edilmeyecek derecede benzerini kullanmak suretiyle markanın taklit edildiğini bildiği veya bilmesi gerektiği halde tecavüz yoluyla kullanılan markayı taşıyan ürünleri satmak, dağıtmak veya bir başka şekilde ticaret alanına çıkarmak veya bu amaçlar için gümrük bölgesine yerleştirmek, gümrükçe onaylanmış bir işlem veya kullanıma tabi tutmak veya ticari amaçla elde bulundurmak.
- d) Marka sahibi tarafından lisans yoluyla verilmiş hakları izinsiz genişletmek veya bu hakları üçüncü kişilere devretmek fiilleri marka hakkına tecavüz olarak sayılmıştır.

61/A maddesi gereğince tanımlanan suçların soruşturulması ve kovuşturulması şikayete bağlıdır.

HUAK 17/1 maddesi gereğince CMK 253. Madde de sayılmak suretiyle belirtilen uzlaşma kapsamındaki suçların hukuki sonuçları arabuluculuğa elverişli suçlar olarak düzenlenmiştir.

Uzlaşma Madde 253 – (Değişik: 6/12/2006-5560/24 md.) (1) Aşağıdaki suçlarda, şüpheli ile mağdur veya suçtan zarar gören gerçek veya özel hukuk tüzel kişinin uzlaştırılması girişiminde bulunulur: a) Soruşturulması ve kovuşturulması şikâyeteye bağlı suçlar. Olarak gösterilmiştir.

Dolayısı ile Sınai haklara ilişkin KHK ile yapılan düzenleme de tecavüz suçları Şikayete bağlı suçlar olarak Kabul edilmiş, şikayete bağlı suçların uzlaşmaya tabi suçlardan olması nedeni ile Arabuluculuk Kanunu düzenlemesi gereği, arabuluculuk konusu olabileceği sonucuna varılmıştır.

Burada tartışılması gereken konu; hukuki sonuçlar dışındaki şikayete bağlı suçlama sonucu düzenlenmiş iddianame ile açılmış olan dava ya da soruşturma sırasında şikayetten vazgeçme hususunun da Arabuluculuk tutanağında yer verilip verilemeyeceği hususudur. Diğer ifade ile arabuluculuk anlaşma belgesin de yer alacak ve icra edilebilirlik şerhi almış tutanak taraflarca ilgili ceza mahkemesine sunulduğunda şikayetten vazgeçmenin sonuçlarını kendiliğinden doğuracak mıdır?

İhsan KAVAKLI

**Sosyal Güvenlik
Danışmanlık Hizmetleri
“Çalışma Ortağımız”**

Asgari Ücret Artışına Karşılık %60'a Varan Teşvik İndirimlerinden Yararlanma

2016 yılında Asgari ücretin net 1.300,00 TL (brütte yaklaşık 1.650,00 TL) olacağı dikkate alındığında oluşacak maliyet artışları (yaklaşık %30) karşısında işletmeler açısından teşviklerin tam ve doğru olarak kullanımı ayrıca önem kazanmaktadır.

Ülkemizde SGK Primlerine yönelik hali hazırda uygulanmakta olan 10 farklı teşvik yasası mevcuttur.

Mevcut teşviklerde doğru tercihler yapılması halinde SGK primlerinde personel bazında %60'a varan oranlarda indirim kazanılması mümkün olmaktadır.

Teşvik uygulamalarının hatalı yapılması durumunda kullanılan teşvikler SGK tarafından takip edilerek iade alınmaktadır.

6111 sayılı teşvik uygulaması dışında yer alan uygulamalar nispeten kolay olması nedeniyle rahatlıkla takip edilebilmektedir.

Ancak mevcut teşviklerin tamamı Asgari ücret üzerinden hesaplanmaktadır. 6111 sayılı teşvik uygulaması ise Brüt Ücret üzerinden hesaplanmaktadır.

6111 sayılı teşvikin takibi ayrıca bir çalışma gerektirmekte, ciddi zaman almakta olup uzmanlık seviyesinde bilgi gerektirmektedir. Bu nedenle işletmeler 6111 sayılı teşviki yeterince uygulayamamaktadırlar.

Asgari ücretli (1.273,50 TL) bir personel için teşvikten yararlanılmamış olması durumunda SGK'na yapılacak ödeme 477,56 TL'dir.

5510 yasadan yararlanıldığında 63,68 TL teşvik indirimi kazanılmaktadır. SGK'na yapılan Ödeme 413,88 TL'dir.

6111 sayılı yasadan yararlanma durumunda ilaveten personel başına 197,39 TL daha indirim kazanılması mümkündür. Yapılacak ödeme 216,50 TL olacaktır. Toplamda 261,07 TL teşvik indirimi kazanılmaktadır.

İyi çalışmalar.

Bilgi: Kahve Molası'nın Kurban Bayramı sayısında yer verdiğimiz mukteza talebine Adalet Bakanlığı'ndan gelen cevabi yazıdır.

T.C.
ADALET BAKANLIĞI
Ceza İşleri Genel Müdürlüğü

Sayı : 19120602-659-0595-2015-E.1465/65546
Konu : Görüş Talebi

13/10/2015

Sayın Av. Vehbi KAHVECİ
Levent Mah. Menekşeli Sok. No:1
İç Levent PK:34330 Beşiktaş/ İSTANBUL

İlgi : a) 17/09/2015 tarihli ve 87742275-659-0134-2015-292/43805 sayılı yazısı,
b) 13/08/2015 tarihli dilekçeniz.

Marka haklarına tecavüz fiillerine yönelik şikayetlere ilişkin sulh ceza hâkimlikleri nezdinde arama kararı alınabilmesi ve bu tecavüz fiillerinin yaptırma bağlanabilmesi için tüm Türkiye genelinde uygulama birliği için geçerli olacak ve uygulamayı yönlendirecek bir mukteza oluşturulması talebini içeren Hâkimler ve Savcılar Yüksek Kurulunun ilgi (a) yazısı ekinde Genel Müdürlüğümüze gönderilen ilgi (b) sayılı yazı ve ekleri incelendi.

Bilindiği üzere;

2709 sayılı Türkiye Cumhuriyeti Anayasası'nın "Yargı yetkisi" kenar başlıklı 9 uncu maddesinde; "Yargı yetkisi, Türk Milleti adına bağımsız mahkemelerce kullanılır."

"Mahkemelerin bağımsızlığı" kenar başlıklı 138 inci maddesinin ikinci fıkrasında; "Hiçbir organ, makam, merci veya kişi, yargı yetkisinin kullanılmasında mahkemelere ve hâkimlere emir ve talimat veremez; genelge gönderemez; tavsiye ve telkinde bulunamaz."

Hükümleri yer almaktadır.

Öte yandan, Genel Müdürlüğümüzün 01/01/2006 tarihli ve (11) No'lu "Bakanlıktan görüş talepleri ile ilgili dikkat edilmesi gerekli hususlar" konulu genelgesinde, hangi usuller çerçevesinde ve kimler tarafından görüş talep edilebileceği ayrıntılı bir şekilde açıklanmıştır.

Ayrıca, 2992 sayılı Adalet Bakanlığının Teşkilât ve Görevleri Hakkında Kanun Hükmünde Kararnamenin Değiştirilerek Kabulü Hakkında Kanun'un, "Ceza İşleri Genel Müdürlüğü" kenar başlıklı 9 uncu maddesinde de belirtildiği üzere, Ceza İşleri Genel Müdürlüğü görev alanına giren konularda mevzuat yetersizliğine ve aksaklığına ilişkin inceleme ve araştırmalar yapmak, Bakanlığa tekliflerde bulunmak, tüzük tasarıları ve yönetmelikleri hazırlamak ve takip etmek, yargı yetkisinin kullanılma alanına girmeyen konularda görüş bildirmek ve genelge düzenlemek yetkisine sahip olup, kişilere görüş bildirme Genel Müdürlüğümüz görevleri arasında sayılmadığı gibi, usulden de bulunmamaktadır.

Bu itibarla;

Türkiye Cumhuriyeti Anayasası'nın 9 ve 138 inci maddeleri ile 2992 sayılı Kanun'un 9 uncu maddesinin (i) bendi uyarınca yargı yetkisinin kullanılma alanına giren konularda Bakanlıkça görüş bildirilmesinin mümkün olmadığı,

Sorunun kanun ve yargı yoluyla çözülmesinin uygun olacağı değerlendirilmektedir.

Bilgi edinilmesini rica ederim.

Ali ÖZTÜRKMEN
Hâkim
Bakan a.
Genel Müdür Yardımcısı

* Bu belge, 5070 sayılı Kanun hükümlerine uygun olarak elektronik imza ile imzalanmıştır.

Av. Baha TEPEBAŞI

MARKALARIN KORUNMASI İLE İLGİLİ CEZAI İŞLEMLER VE UYGULAMADA KARŞILAŞILAN PROBLEMLER

Her ne kadar yasal düzenleme ile kanuni bir alt yapıya kavuşmuş olsa da ülkemizde halen markalara tecavüz durumunda uygulanacak olan cezai yaptırımların ve hükümlerin yetersiz olduğu kanısı mevcuttur. Bu durumu doğuran başlıca sebeplerden birisi, cezai yaptırımlarının uygulanmasında karşılaşılan sorunlardır.

Türkiye, 1995 yılında Avrupa Birliği ile uyum süreci kapsamında Fikri ve Sinaî Mülkiyet Hukuku alanında birçok yasal düzenleme getirmiştir. O dönemde getirilen en önemli düzenlemelerden birisi de, 556 sayılı Markaların Korunması Hakkındaki Kanun Hükmünde Kararnamedir.

Bu kanun hükmünde kararname ile ülkemizde özellikle markaların tescil ile koruma altına alınması, marka sahiplerinin haklarının güvence altına alınması ve markalara tecavüz durumunda uygulanacak olan hukuki ve cezai yaptırımlar düzenlenmiştir. Ülkemiz, hem Asya hem de Avrupa kıtalarının birleşmiş olduğu önemli bir ticari bağlantı noktası üzerinde durmaktadır. Bu konumundan ötürü Türkiye, özellikle Çin gibi yüksek miktarlarda taklit marka üretimi yapan ülkelerin Avrupa piyasasına geçiş güzergâhı ve pazarı haline gelmiştir. Ülkemiz her ne kadar böyle bir konumda olsa da birçok dünyaca ünlü tanınmış marka kendilerine ait markaların üretimini yapmakta ve bu üretimler sayesinde Türkiye'nin prestiji artmaktadır. Fakat ne yazık ki ülkemiz son yıllardaki bu prestijini, taklit markalı ürünlerin artması ve ülke dışına ihracı sebebiyle kaybetmektedir. Gayri resmi rakamlara göre ülkemizdeki taklit markalı ürünlerin pazar boyutu yaklaşık 10 milyar dolar seviyesindedir. Taklit üretiminin bu denli yüksek rakamlara erişmesi göz önüne alındığında cezai yaptırımların daha uygulanabilir olması gerekliliği bir kez daha öne çıkacaktır. Markaların korunması sağlayan en önemli kurumlardan bir tanesi gümrüklerdir. Ülkemizde birçok gümrük kapısı bulunmakta ve bu gümrük kapılarından her gün yüzlerce tır ve gemi ile ilgili işlemler yapılmaktadır. Markaların

korunması anlamında gümrüklerde yapılan kontrollerin denetlenmesi ve sıkılaştırılması elzem teşkil etmektedir. Özellikle ülkemize Asya pazarından girmeye çalışan taklit markalı milyonlarca tekstil, kozmetik, aksesuar ürünü bulunmaktadır.

Devletin gümrük kapılarında yapmakta olduğu denetimlerin artırılması bu tür taklit markalı ürünlerin ülkemize girişini engellemesinin yanı sıra bu tür ürünlerin kullanılmasında ortaya çıkabilecek birçok sağlık sorununun da önüne geçecektir. Taklit markalı ürünlerin üretilmesi esnasında kullanılan malzemelerin kanserojen maddeler gibi insan sağlığına zararlı maddeler olduğu artık bilinen bir gerçektir. Taklit markalı ürünlerin satışının ve üretilmesinin engellenmesi kamu sağlığının korunmasının yanı sıra ülkemizde tekstil alanında var olan vergi kayıplarının önüne geçecektir.

Gümrük ve Ticaret Bakanlığı bu konuda bilhassa son yıllarda tescilli marka sahipleri ile koordineli çalışmanın ve gümrük denetimlerinin artırılmasının sonuçlarını başarılı bir şekilde almaktadır. Gümrük kapılarında oluşturulan ve "kırmızı hat" olarak tabir edilen kontrollerde, daha önceden gümrükte şüpheli işlem görmüş firmaların yükleri, x-ray cihazlarından geçirilerek aranmakta ve bu sayede taklit markalı ürünlerin ülkeye giriş ve çıkışları engellenmektedir. Bu tür aramalar sonucunda ilgili Gümrük Müdürlüğü, marka sahipleri veya vekilleri irtibata geçerek ihbarda bulunmakta ve bu ihbarlar neticesinde marka sahiplerinin şikâyetleri neticesinde taklit markalı ürünlerin ticaretini yapan şahıslar yargılanmaktadır. Yargılama süreci sona erdiğinde ürünler hükümlerin yetersiz olduğu kanısı mevcuttur.

Yukarıdaki açıklamalarımız çerçevesinde, Her ne kadar yasal düzenleme ile kanuni bir alt yapıya kavuşmuş olsa da ülkemizde halen markalara tecavüz durumunda uygulanacak olan cezai yaptırımların ve hükümlerin yetersiz olduğu kanısı mevcuttur. Bu durumu doğuran başlıca sebeplerden birisi, cezai yaptırımlarının uygulanmasında karşılaşılan sorunlardır.

Günlük hayatımızda perakende sektöründe tüketicilere sunulan özellikle tekstil, kozmetik ve aksesuar cinsi ürünlerde birçok kere taklit markalı ürünlerle karşılaşmışızdır. Orijinal markalı aynı cins ürünlerin satış fiyatının çok altında sunulan bu ürünlerle gerçek marka sahiplerinin hakları geri döndürülemez şekilde zedelenmektedir. Tescilli ve tanınmış bir markanın ürünlerinin alelade şekilde satışa sunulması marka haklarının aleni bir şekilde ihlaline ve ayrıca tüketicilerin bu markaların piyasadaki değerleri ile ilgili yanılgıya düşmelerine sebebiyet vermektedir.

Taklit markalarla mücadelede karşılaşılan önemli sorunlardan biri perakende sektöründe karşımıza çıkmaktadır. Perakende sektöründe ürünlerin hızlı bir şekilde tüketilmesi söz konusu olduğundan, taklit markalı satış işlemi yapan veya bu ürünlerin üretimini gerçekleştiren ve merdiven altı olarak tabir edilen üretim yerleriyle ilgili adli ve kolluk işlemlerinin seri bir şekilde sonuca ulaştırılması gerekmektedir. Hali hazırda uygulamada ne yazık ki bu işlemler sekteye uğramaktadır. Markalarla ilgili şikâyetlerin yapılmış olduğu Cumhuriyet Başsavcılıklarının ilgili bürolarının ivedi bir şekilde cezai süreci başlatamamaları, şüpheli işyerleri ile ilgili arama ve el koyma kararını verecek olan Sulh Ceza Hâkimliklerinin, Fikri ve Sinaî Haklar Hukuku ile ilgili yeteri kadar bilgi sahibi olmamaları ve çoğu zaman Türk Ceza Kanunu'nun 116. maddesinde kendine yer bulan makul şüpheye rağmen hukuka aykırı gerekçelerle red kararı vermeleri, ilgili kolluk birimlerinin arama ve el koyma kararı kapsamında aranacak işyerinde usul anlamında hatalar yapması özetle uygulamanın başlıca sorunlarını teşkil etmektedir. İstanbul, Ankara, İzmir, Antalya ve bilhassa tatil yöreleri olan Bodrum, Marmaris, Alanya gibi şehirlerde taklit markalı ürünlerin satış oranları yüksektir. İstanbul ilinde Merter, Zeytinburnu, Güngören, Fatih gibi ilçelerde irili ufaklı atölyelerde taklit markalı tekstil, kozmetik ve aksesuar gibi ürünler üretilip yurt içine veya yurtdışına

gönderilmektedir. Marka sahibi gerçek veya tüzel kişilerin haklarını açık bir şekilde aykırılık teşkil eden bu güncel gerçekliğe rağmen, Sulh Ceza Hâkimliklerinin vermiş oldukları hatalı kararlar sebebiyle hem tescilli marka sahipleri hem de ülkemiz ciddi bir biçimde gelir ve itibar erozyonuna uğramaktadır. Son dönemde taklit markalı ürün ticaretinden haksız gelir elde eden insanlar markaların korunması ile ilgili yaşanan bu sorunları dikkatle takip etmektedir. Sulh Ceza Hâkimliklerinin vermiş olduğu birçok kararda arama ve el koyma kararı talep edilen şüpheli işyerleri ile alakalı fiş, fatura v.s. istenmektedir. Oysaki bu tür üretim veya satış işlemini gerçekleştiren çoğu işyeri bu durumun farkına varıp, tüketicilere fiş veya fatura vermemekte, bu konuda özel istihbarat çalışmasını yapan kişilere fiziksel müdahalelerde bulunmaktadır. Kanunu uygulamakla yükümlü ilgili makamların, uygulamada karşılaşılan bu sorunları çözmesi gerekmektedir. Tescilli marka sahiplerinin Türkiye Cumhuriyeti Devleti sınırları içerisinde kanun kapsamında korunan haklarının, kötü niyetli kişiler tarafından ihlal edilmesi ve markaların tanınmışlığından haksız şekilde yararlanarak kazanç elde edilmesinin önüne geçilmelidir.

Kahveci Avukatlık Bürosu olarak son yıllarda yapmış olduğumuz kapsamlı çalışma ve titiz takipler sonucunda marka sahibi müvekkillerimizin markalarını en üst düzeyde korumuş ve korumaya devam etmekteyiz. Yurtiçinde ve yurtdışında öncülük etmiş olduğumuz seminer, konferans ve toplantılarda, ülkemizde tescilli markalara karşı yapılan ihlalleri anlatmış ve bu sorun karşısında izlenecek ve uygulanacak çözüm yolları konusunda çalışmalar yapmış bulunmaktayız.

2015 yılının sonuna yaklaştığımız şu son günlerde Avrupa Birliği ve Türkiye'nin ortaklaşa gerçekleştirmiş olduğu operasyonlar neticesinde insan sağlığına zararlı ve taklit markalı tekstil, kozmetik ve aksesuardan oluşan ürünler yakalanmış ve şüpheli şahıslar ve firmalar hakkında yasal süreçler başlatılmıştır. Yeni yılda markaların korunması kapsamındaki bu çalışmalar hız kesmeden devam edecek ve Kahveci Avukatlık ailesi olarak müvekkillerimizin ve ülkemizin haklarını korumaya aynı kararlılık ve iradeyle devam edeceğiz. Sağlıklı ve mutlu bir yıl geçirmeniz dileğiyle

Av. Nazan AKIN

4857 SAYILI İŞ KANUNU ÇERÇEVESİNDE SÜT İZNİNİN TOPLU KULLANILMASI

4857 Sayılı İş Kanunu’nun 74. Maddesinin son fıkrasına göre; “kadın işçilere bir yaşından küçük çocuklarını emzirmeleri için günde toplam 1,5 saat süt izni verilir. Bu sürenin hangi saatler arasında ve kaç bölünerek kullanılacağını işçi kendisi belirler. Bu süre günlük çalışma süresinden sayılır”. Buna göre kanunun, kadın işçilere süt iznini kullanacağı saatleri belirlemekte serbestlik tanıdığı görülmektedir.

İlgili yasadan, kadın işçiler çocukları bir yaşını dolduruncaya kadar süt izni kullanabileceklerinden süt izninin sona erme tarihi de çocuğun bir yaşını doldurduğu tarih olacağı anlaşılmaktadır.

Günde 1,5 saat olan bu süreyi ne şekilde kullanacağına (sabah geç gelmek, akşam erken çıkmak ya da evi yakınsa öğlen evine gidip gelmek gibi) işçi kendisi karar verecektir.

Süt izninin günlük olarak kullandırılması gerekmekte olup toplu kullandırılması yasaya aykırıdır. Bu çerçevede iznin günlük olarak kullandırılması gerektiğinden ve kullandırılmasında da işyerindeki çalışma günleri esas alındığından işyerinde ulusal bayram ve genel tatil günlerinde çalışma yapılıyor ise bu günlerde de işçiye günde 1,5 saat izin kullandırılması ve ücretinin de diğer işçilerle eşit şekilde ödenmesi gerekir. Zira yasada da belirtildiği üzere süt izni ücretlidir.

Çalışma yapılmayan ulusal bayram ve genel tatil günleri için ise izin kullandırılması

gerekeceği gibi, normal ücretin dışında bir ödeme de yapılması gerekmeyecektir. Süt izninde geçen süre çalışma süresinden sayıldığından yıllık izin hesabında bu süre düşülmez, çalışılmış gibi hesap edilir.

Yukarıda da belirtildiği üzere, süt izninin toplu olarak kullandırılması yasaya aykırı olmakla birlikte, günümüz koşullarında, kadın işçilerin de bu yöndeki talepleri doğrultusunda, uygulamada toplu kullandırıldığı görülmektedir.

İş Kanunu’nun 104. Maddesinde, süt izninin açıkça belirtilmemiş olması sebebiyle işverenin süt iznini kullandırmaması veya toplu kullandırması durumunda idari para cezası uygulanıp uygulanamayacağı hususu tartışmalı olmakla birlikte, işçinin talebi sebebiyle bu şekilde uygulandığının ispatı, idari para cezasının uygulanması veya uygulanabilecek olan cezada indirimle gidilmesi açısından önem arz edecektir.

Yerel mahkeme, asıl davanın reddine, karşı davanın ise işlemiden kaldırılmasına karar vermiştir.

Mahkemece, toplanan kanıtlar ve bilirkişi raporuna dayanılarak, davalı karşı davacının iş akdini feshinin haklı olduğu gerekçesiyle ihbar tazminatı ve süt izni parası talebinin reddine, karşı davanın tefrikine karar verilmiştir.

Kararı davacı-karşı davalı temyiz etmiştir.

Yargıtay'ca aşağıdaki gerekçeyle temyiz itirazı yerinde bulunmuştur;

“Her ne kadar mahkemece yasal hakkın kullanılmasının geri ödemeyi gerektirmediği gerekçesi ile süt izni alacağının reddine karar verilmiş ise de, davalı karşı davacı tarafça 06.05.2010 tarihli dilekçe ile süresinden önce ayrılması durumunda süt izni döneminde ödenen parayı geri ödeyeceğini taahhüt edildiği anlaşıldığından, çalıştığı süreye kıstelyevm usulü ile hak etmeden kullandığı süt izni süresi belirlenerek bu dönemde ödenen ücretlerin davacıya iadesine karar verilmesi gerektiğinin düşünülmemesi hatalı olup bozmayı gerektirmiştir.”

Görüldüğü üzere, süt izninin toplu kullanılması yasaya aykırı olmakla beraber, İstanbul gibi büyük şehirlerde ulaşım koşullarındaki zorluklar, iş ve ev arasındaki uzak mesafeler ve yasal doğum izin süresinin kısa olması gibi insani ihtiyaçlar sebebiyle, uygulamada süt

izninin kadın işçinin talebi doğrultusunda toplu olarak kullanılmaktadır. Ancak süt izninin toplu kullanılmasından dolayı işverenin herhangi bir hak kaybına uğramaması, idari para cezası yaptırımıyla karşılaşmaması açısından öncelikle süt iznini toplu kullanmayı talep eden kadın işçiden bu yönde yazılı talep dilekçesi alınmalıdır. Bununla birlikte işçinin 1 yıllık süreyi doldurmadan evvel işten ayrılması durumunda işverenin süt izni döneminde ödenen ücretleri geri alabilmesi için bu yönde işçi-den taahhüt alınması uygun olacaktır.

Merve ŞAHİN
Antropolog

ANTROPOLOJİ

“Kültür, toplumun çevresiyle mücadele ve birlikte yaşamaktan kaynaklanan sorunların çözümü sırasında öğrenilmiş, işlevselliği nedeniyle yeni katılan üyelere aktarılmak istenen beceri, deneyim, alışkanlık, yöntem, gelenek, görenek, değer ve inançların tümüdür.”

Size, içinin dolu olduğunu sandığınız bidonu taşımanız gerektiği söylendi, diyelim. Zihninizde bir yerlerde bu eylem için biçtiğiniz enerji miktarının gerçekte boş olan bidon için hatalı bir seçim olduğunu bidonu kaldırdığınızda anlırsınız. Çünkü gücün taşınılacak maddeye göre orantısız büyüklüğü sizi hafiften sendeletmiştir.

Her ne kadar basite indirgeme mantığıyla yaklaşısam da bence bu eylem, insanın sorunlara karşı nasıl önlemler aldığına dair fikir vermektedir. Size anlatmaya çalıştığım şey fizik kuralları değildir; beden ve zihin yapısıyla insanın yaşama dair algısı, hayatla başa çıkma şekli ve biraz da antropoloji (insanbilim)’dir. Maslow’un İhtiyaçlar Hiyerarşisi’nde değindiği gibi insanın temel derdi, yarını yaşayabilme şansını arttıran biyolojik ihtiyaçlardır. (Resimde görüldüğü gibi günümüzde biyolojik ihtiyaçlara haklı olarak wifi de eklenmiş. Tabloya şarj ve internetin konulduğu örneklerle rastlamak mümkün).

Temel ihtiyaçlar kısaca, üzerinden yüzyıllar geçse dahi hiç değişmeyecek yegane kaygı kaynaklarımız ve tüm canlılarla ortak yazgımızdır. Ancak diğer canlılarla olan ortak noktamız belli bir rotadan sonra kavşaklarla ayrılmaktadır. Ve insanın sıra dışı hikâyesi, bu kesin ve keskin yol ayrımıyla başlamıştır, demek yanlış olmaz.

Fiziki antropologlara (insan gelişimini biyolojik açıdan inceler) göre insanın çağlar boyunca yükselişe geçmesinin en önemli nedenlerinden birisi kalça ve kürek kemiklerinin gelişerek iki ayaküstünde yürüme yeteneğini kazanması ve akabinde ellerin serbest kalmasıyla gelen avantajlardır(alet yapımında ustalaşmak gibi). Sonrasında beyin, görme ve konuşma vb.

özelliklerin gelişim açısından ilerleme kaydettiği söylenilmektedir. (Daha detaylı araştırma için Kottak’ın Antropoloji kitabı incelenebilir.) İnsan tarih boyunca gelişmiştir, derken bu söylemden “nihai kusursuzluğa erişti” gibi bir anlam çıkartılmasını istemeyiz.

Görme, koklama, duyma, koşmak gibi kimi fiziksel yetilerde insanı geride bırakabilecek pek çok canlı örneği verilebilir. Ancak insanı diğer canlılardan farklı kılan şey fiziksel zafiyetlerini zekâsıyla kapatabilmesi ve değişime adapte olabilmesidir. Düşünün; insan, dünya üzerindeki tüm kıtalara yayılmış hatta ve hatta çok yakın bir gelecekte Ay’a çıkmış son günlerde ise yaşanılabilir yeni dünyaların keşfi için adımlar atmıştır. İnsanın gelişimi konusu bizi, insanın geliştirdikleri hususuna getirir ki bu kısım kültürel antropolojinin alanına girmektedir. Kültürün tanımına başlamadan önce kelimenin kökenine bakmakta fayda vardır. Kültür, Latince “Colera” yani ekip biçmek eyleminden türemiştir. Kültür lafını tarihte ilk kez kullanan kişi Voltaire’dır. Voltaire, kültürü şu anlamda kavramsallaştırmıştır:

“İnsan zekâsının oluşumu gelişimi ve yüceltilmesidir.” Bu tanımlama yanlış olmasa da günümüz ve antropoloji için yeterli değildir. Tarih boyunca kültür kelimesine pek çok anlam yüklenmiştir. Söz gelimi; İslam Kültürü, Modern Kültür, Avcılık kültürü, bakteri kültürü, kültürlü insan olmak vb. terim ve deyimleri çoğaltmak mümkündür. Tüm bu standart sapmalara rağmen antropolojik olarak doğru sayılabilecek tanım şu şekilde yapılabilir:

“Kültür, toplumun çevresiyle mücadele ve birlikte yaşamaktan kaynaklanan sorunların çözümünü sırasında öğrenilmiş, işlevselliği nedeniyle yeni katılan üyelere aktarılmak istenen beceri, deneyim, alışkanlık, yöntem, gelenek, görenek, değer ve inançların tümüdür.”

Tanımdan anlaşıldığı gibi kültür insanoğlunun çok uzun süreler sonucu deneme-yanılma yoluyla icat ettiği bir değerdir. Değerdir, çünkü insanın doğa, ölüm ve kendi soydaşlarıyla yaşadığı çatışmalardan çıkardığı en ideal anlamlar ve buna göre kurguladığı sistemler bütünüdür. Sistemden kastımız kurumlar (aile kurumu), adalet, ekonomi gibi örneklerdir. Kültür olgusal perspektifte evrensel ancak yaşandığı topluma göre yereldir. Dolayısıyla kültürsüz bir toplumdan bahsedilemez. Kültür dinamiktir; ancak yavaş değişir.

Örneğin ülkemizde gelini evinden alma adetinde kullanılan araç at ıken günümüzde bu tören otomobil ile yapılmaktadır. Hazır söz, kültür ve değişime gelmişken kültürde ilerlemenin üç şekilde vuku bulduğunu söylemeden geçmek olmaz. Bunlar icat, keşif ve difüzyon (yayılım)’dur. Buraya kadar antropoloji ve antropolojinin alt dalları olan fiziki antropoloji ile kültürel antropolojinin ilgilendiği içeriklere kısaca değindim. Bir iki cümle ile antropolojinin ülkemizde ve dünya genelindeki önemini vurgulayarak yazıyı bitirmek niyetindeyim. Antropoloji bilimi insanı temel alan bir bilim olduğu için konu yelpazesi oldukça geniş, genç bir bilimdir. Kürsü olarak yakın bir tarihte kurulmasının en büyük sebebi kültürel olayların fiziksel olgulardan daha karmaşık olmalarıdır.

Toplumsal olayların fen bilimlerindeki gibi basitçe neden-sonuç ilişkisine indirgenememesi kültürün anlaşılması ve bilime konu olarak alınmasını geciktirmiştir. Teknolojinin yeterince gelişmemiş olması da etken nedendir. Kültür incelemeleri yapan antropologlar katılımcı gözlem yöntemiyle toplumları inceler.

Bu demek oluyor ki incelenecek toplumun içinde yaşar, dilini, inançlarını, örf ve adetlerini gözlem metoduyla insan toplulukları arasındaki farklılıkların sebeplerini öğrenmeyi amaçlar. Gözlem süreleri en az bir yıl olmalıdır. Yabancı toplumları incelemek zahmetli ve zor olsa da gözlemciye farkındalık ve vizyon kazandırır.

Başka kültürü inceleyerek kendi kültürünüzü de anlarsınız. Günümüzde antropolojinin bilinirliğiyle beraber antropolojiyi ikinci ana bilim dalı olarak okuyan kişiler artmaktadır.

Özellikle tıp, psikoloji ve siyaset vb. alanlarda antropolojiden yoğun bir şekilde yararlanılmaya başlanmıştır. Bu taleplerin uzun vadede güçlü bir şekilde devam edeceği açıktır.

Kaynakça;

Taylan Akkayan, Basılmamış Ders Notları.

Binali Doğan, Örgüt Kültürü, Beta Yayınları

Hüseyin ERDEM
Yeminli Mali Müşavir
“Çalışma Ortağımız”

VERGİYE KARŞI MÜKELLEFLERİN TEPKİLERİ VERGİDEN KAÇINMA – VERGİ KAÇIRMA

Vergi kaçakçılığı, genellikle vergilendirilebilir gelir veya serveti vergi idaresinin bilgisi dışında bırakma veya vergi matrahının gizlenmesi amacıyla hileli işlemlere başvurma gibi yollarla vergi kanunlarına aykırı davranmayı nitelerken, vergiden kaçınma ise yasaların sözüne uygun, fakat özüne aykırı yollarla vergi yükümlülüğünün azaltılması veya kaldırılmasını ifade etmektedir.

Vergi mükellefleri için zorunlu bir ödeme olan vergiler, kamu açısından bir gelir iken mükellefler bakımından, kazancı ya da daha genel bir ifadeyle iktisadi varlığı azaltma sonucunu doğuran bir maliyet unsuru olmaktadır.

İşletmeler ticari faaliyetleri sonucunda bir yandan satış hasılatlarını maksimize etmeye çalışırken bir yandan da içinde vergilerin bulunduğu maliyetlerini minimize etmeye çalışırlar.

Vergiye karşı mükellef tepkileri, geniş bir alan olarak vergi psikolojisi içinde muhtelif mükellef davranışlarını içermekle birlikte, biz bu yazıda konuyu sınırlandırarak, vergiye karşı mükellef tepkisi ekseninde; sadece vergi planlaması, vergiden kaçınma ve vergi kaçırma kavramlarını ele alarak bunların hangi saiklerle ve nasıl karşımıza çıktığını anlatmaya çalışacağız.

VERGİYE KARŞI MÜKELLEFLERİN TEPKİLERİ

Devletin yasalara dayandırdığı vergileme amaçlı karar ve uygulamaları sonrasında gündeme gelen mükellef tutum ve davranışlarını ifade eden vergiye karşı mükellef tepkileri farklı biçimlerde ortaya çıkabilmektedir. Yukarıda da ifade edildiği gibi biz burada bu tepkiler arasında olan vergi planlamasından başlayarak, vergiden kaçınma ve vergi kaçırma konularına değinmeyi uygun bulduk.

Yasa koyucunun kanuni düzenlemeleri neticesinde koyulan vergiler, yine aynı yasalar neticesinde belirlenen mükellefleri için ödenmesi zorunluluk taşıyan unsurlardır. Yapılan vergi ödemeleri mükelleflerin iktisadi güçlerini azaltmakta, başka bir deyişle vergi, potansiyel mükellefleri bakımından işletmenin karını azaltan bir maliyet olmaktadır.

Mükelleflerin vergiye katlanabilmeleri ve vergisel yükümlülüklerini zorlama olmaksızın yerine getirebilmeleri, vergi oranları yanında vergi algısına, vergi yükü dağılımının adil olup olmamasına, temsilsiz vergileme vb. faktörlere bağlı olarak değişiklik gösterebilmektedir. Vergi yükünün dağılımında ortaya çıkan adaletsizlik mükelleflerin vergi yükümlülüğünden kurtulma çabası içine girmesine yol açmaktadır. Ayrıca vergilemede egemenliğin sahibi olan toplumun yetki vermediği otorite tarafından yapılacak vergilendirme de mükellef tepkilerine neden olabilmektedir.

Vergiden kaçınma ve vergi kaçırma konularına geçmeden önce bu kavramlarla doğrudan ilintili olan vergi planlaması konusunda da bazı bilgiler vermekte yarar vardır.

I. VERGİ PLANLAMASI

Verginin işletmenin karını ve dolayısıyla kullanabileceği mali fonları azaltan bir maliyet unsuru olması sebebiyle bu vergilere doğrudan muhatap olan işletmelerin bu maliyetleri en aza indirme çabası içinde olmalarının doğal karşılanması gerekir.

İşte bu çabaların en önemlilerinden biri olan vergi planlamasını, işletme üzerinde oluşacak vergi yükünü en aza indirmek için mükelleflerin ulusal ve uluslararası hukuk ve vergi yasalarının boşluklarından yararlanıp, bunları en akılcı biçimde kullanmak suretiyle vergi yüklerini azaltma çabaları olarak tanımlamak mümkündür.

Sağlıklı ve akılcı vergi planlama ve yönetimi yapan işletmeler bu sayede;

- mal veya hizmet satışlarında daha esnek politikalar izleyebilir,
- fırsatları amaçlarını gerçekleştirme konusunda daha iyi değerlendirebilir,
- muhtemel krizlere daha iyi direnebilir,
- rakiplerine karşı da çok daha avantajlı pozisyonlar alabilir,
- hepsinden önemlisi bütün bu avantajları yaşarken herhangi bir cezai yaptırımla

karşılaşmadan vergi yüklerini azaltabilirler.

Etkin ve kapsayıcı bir vergi denetim sisteminin olduğu gelişmiş ülkelerde vergi planlaması, son derece yaygın bir olgu olarak işletmelere öngörülmesi, rekabetçi ve karlılığı maksimize edici bir huyiyet kazandırmaktadır.

Aralarında maalesef belli ölçülerde ülkemizin de olduğu; vergi kültürünün tam olarak yerleşmediği, neredeyse ekonominin gerçek belirleyicisi haline gelen çok yüksek oranlı kayıt dışılığın olduğu, vergi mevzuatının sık sık değiştiği, vergi idaresinin yapısal, sosyal ve siyasal sebep ve sorunlar nedeniyle yeterince etkin olamadığı, vergi adaletinin pratikte sağlanamadığı ülkelerde ise ulusal ve uluslararası hukukun imkan tanıdığı gerçek anlamda bir vergi planlaması yerine, yasal dayanağı olmayan işlemlere

yönelme eğilimleri mevcuttur. Bu eğilimler vergi kaçakçılığı şeklinde kendini göstermektedir.

Yazımızın ilerleyen bölümlerinde açıklanacağı üzere vergi ödemek durumunda olanların vergiden kaçınma hakları da vardır ama bunun yasaların ve vergi anlaşmalarının izin verdiği ölçüde bir plana bağlı olarak şekillenmesi gerekir.

Bütün bunlara göre, işletmelerin üzerlerindeki vergi yükünü dikkate alarak kurumsal bir vergi politikası üretilip izlemeleri, her yılın sonunda kazanç veya vergi hesaplamaları yerine, gelecek yılların faaliyetlerini ve üzerlerindeki vergi yükünü önceden hesaplayabilecekleri ciddi bir vergi planlamasına yönelmeleri gerekir.

Vergi planlamacısının işi de, işletmelerin mali işlemlerinin vergi sonrası gelirleri artıracak şekilde yeniden yapılandırılmaya yöneltmesi olmalıdır.

II. VERGİDEN KAÇINMA

Vergi mükelleflerinin vergi yüklerini azaltma çabaları her dönemde farklı biçimlerde ortaya çıkabilmektedir. Çünkü yaşanan vergisel değişiklikler mükelleflerin gelirlerini, servetlerini ve tüketimlerini yakından etkilemekte, bunun sonucunda da, gerek kanuni, gerekse kanun dışı yolları kullanarak ortaya çıkan vergi yükünden kurtulmaya çalışmaktadırlar.

Mükelleflerin yasal sınırlar içinde kalarak vergi matrahını küçültmesi, yok etmesi biçiminde ortaya çıkan tepkiler vergiden kaçınma başlığı altında toplanmaktadır. Vergiden kaçınma, vergi kanunlarına aykırı hareket etmeksizin bireylerin vergi mükellefiyetinden kurtulması ve bu şekilde hazinenin vergi kaybına uğraması şeklinde tanımlanabilmektedir.

Mükelleflerin vergisel yükümlülüklerini yasalara uygun biçimde azaltması durumunda vergiden kaçınma mümkün olmaktadır. Vergiden kaçınma yasal olarak suç oluşturmamakta ve bu nedenle vergi kanunlarında vergiden kaçınma ile ilgili cezai hükümler bulunmamaktadır.

Vergiden kaçınma, vergi kanunlarına aykırı hareket etmeksizin bireylerin vergi mükellefiyetinden kurtulması olarak tanımlandığına göre, mükellefler çeşitli tutum ve davranışlarla vergiden kaçınma yoluna gidebilmektedirler.

Rasyonel, ekonomik ve yasal bir tutum olan vergiden kaçınmaya mükellefler aşağıdaki hallerde başvurabilmektedirler;

- işletmenin elinde daha fazla likit fon bulundurabilmek,
- vergi oranlarının yüksekliği,
- vergi kanunlarının mükelleflere tanıdığı haklardan yararlanabilmek,
- vergiden kaçınan rakip işletmeler karşısında rekabet gücünü sürdürebilmek v.b.,
- vergi adaleti konusunda kapıldıkları olumsuz inanç.

Mükelleflerin vergiden kaçınma yol ve yöntemleri ise genel olarak aşağıdaki gibi sıralanabilir.

- Vergi yasalarında var olan istisna ve muafiyet hükümlerinden faydalanmak.

Burada mükellefler verginin konusuna girmeyen kaynaklardan kazanç ya da irat

sağlamakta veya vergiye tabi olmayan mal ya da hizmetleri satın almak suretiyle vergiden kaçınabilmektedirler.

- Yeniden değerlemenin vergisel avantajlarından yararlanmak suretiyle vergiden kaçınmak.
- Vergiyi doğuran olayın gerçekleş-

mesini önleyerek.

- Azalan bakiyeler usulü ile amortisman ayırarak, fevkalade ve teknik amortisman ayırarak.
- Serbest bölgelerde şirket kurarak ya da ticari faaliyetleri serbest bölgeye aktararak.
- Enflasyonist dönemlerde maliyetlerin belirlenmesinde son giren-ilk çıkar yöntemini uygulayarak.
- Gelirlerini bir şekilde vergi yükünün düşük olduğu ülkelere kaydırarak.
- Uzun yıllar kar elde edilemeyecekse maliyet ve giderleştirmede ihtiyariliğin olduğu durumlarda giderleri maliyete atarak sonraki yıllarda amortisman ayırma avantajını kullanarak.
- Gayrimenkul ve iştirak satış kazancı istisnasını kullanarak.
- Yeni finansal ürünlerin vergiden kaçınma aracı olarak kullanılması suretiyle (opsiyon, forward, future sözleşmeleri, kuponsuz bono, repo sözleşmeleri v.s.)

III. VERGİ KAÇIRMA

Vergilere karşı gösterilen tepkilerden en yaygın olanı vergi kaçırma fiiliyle ortaya çıkan vergi kaçakçılığıdır. Vergi kaçırma, kısa ve öz biçimde, mükelleflerin vergi yasalarına göre tahakkuk ettirmeleri gereken vergiyi herhangi bir şekilde eksik tahakkuk ettirmeleri ya da hiç tahakkuk ettirmemeleridir.

Vergi Usul Kanunu'nun 341. maddesinde vergi kaçırma, “**‘vergi ziyai’ adı altında, mükellefin veya sorumlunun vergilendirme ile ilgili ödevlerini zamanında yerine getirmemesi veya eksik yerine getirmesi yüzünden verginin zamanında tahakkuk ettirilmemesi veya eksik tahakkuk ettirilmesi**”, şeklinde tanımlanmıştır. Bu fiilin bilinçli ya da hataen işlenmesi vergi kaçığının gerçekleşmesine mani olmaz, ancak adı geçen Kanunda detayı yer aldığı üzere kesilecek cezaları farklılaştırır.

Vergi kaçakçılığı ülkelerin gelişmişlik düzeyleriyle paralellik göstermesine rağmen, bu fiili sadece vergi ahlakı anlayışıyla açıklamak mümkün değildir, vergi sistemi de vergi kaçakçılığının artı ya da eksi yönde artmasına sebep olabilir.

Vergi kaçakçılığı genellikle vergilendirilebilir gelir veya serveti, vergi idaresinin bilgisi dışında bırakma veya vergi matrahının gizlenmesi amacıyla hileli işlemlere başvurma gibi yollarla vergi kanunlarına aykırı davranmayı nitelerken, vergiden kaçınma ise yasaların sözüne uygun, fakat özüne aykırı yollarla vergi yükümlülüğünün azaltılması veya kaldırılmasını ifade etmektedir.

Mükellefler aşağıdaki saiklerle daha az vergi ödemek üzere vergi kaçırabilirler:

- İşletmenin elinde daha fazla likit fon bulundurabilmek.
- Vergi oranlarının yüksekliğine tepki. (vergi adaleti konusundaki olumsuz inanç)
- Vergi kaçırarak rakip işletmelerle rekabet şansını sürdürmek v.s

Genel olarak vergi, aşağıdaki yollarla kaçırılabilir.

- Satışlar için hiç belge düzenlemek ya da eksik düzenlemek.
- Düzenlenmiş faturaları eksik kaydetmek ya da hiç kaydetmemek.
- Sahte ve muhteviyatı itibariyle yanıltıcı belge kullanmak.
- Gerekli yasal şartlar yokken V.U.K.'nda öngörülen karşılıkları açmak ya da fon ayırmak.
- Sabit kıymet ya da duran varlık satışı halinde birikmiş amortismanları kazanca dahil etmemek ya da olduğundan daha çok amortisman ayırmak.
- Muhasebe hileleri yoluyla TL ve döviz cinsinden borç yaratıp, sonra bunlar için faiz ve kur farkı oluşturup gider yazmak v.s.

- ithalde yurt içine getirilen malların değerini olduğundan düşük göstererek.
- Stok, alacak, borç, kur değerlemesi, faiz hesabı v.s. gibi konularda lehe sonuç doğuran işlemler yapmak gibi.

SONUÇ

Devlet tarafından kamunun finansmanını sağlamak üzere zorunlu bir mali yük olarak konulan vergiler mükellefler açısından her zaman külfet olarak algılanmakta ve bu algıya karşı çeşitli tepkiler gösterilmektedir. Bu tepkilerden vergi planlaması, vergiden kaçınma ve vergi kaçırma halleri yazımıza konu edilmiştir. Vergiyle ilgili değişikliklere paralel olarak gelişen bu tepkiler, yasaların belirttiği sınırlar içinde kaldığı sürece suç oluşturmamakta, ancak sınırın dışına çıktığı durumlarda bu fiiler suç olarak kabul edilip Vergi Usul Kanunu'nda öngörüldüğü biçimde adli ve idari yönden cezalandırılmaktadır. Bu bakımdan vergi mükelleflerinin vergiden kaçınma ile vergi kaçırma arasındaki nüansı bilerek vergiden kaçmaya ya da vergi kaçırma çalışırken alabilecekleri riskin ayırtında olması gerekir.

KAYNAKÇA

- * Dr. Yasemin Taşkın, Vergi Psikolojisi ve Vergiye Karşı Mükellef Tepkileri
- Istanbul Üniversitesi İktisat Fakültesi Maliye Araştırma Merkezi Konferansları 54. Seri/Yıl 2010
- * Soydan, Billur Yaltı (1993) Uluslararası Hukuksal Çifte Vergilemeyi Önleme
- ve Ortadan Kaldırma Anlaşmaları ve Türkiye'nin Taraf Olduğu Anlaşmalar, Doktora Tezi.
- * Yakup Avcı, Yeni Finansal Ürünlerin Vergiden Kaçınma Aracı Olarak Kullanılması.
- Aralık 2009 Dönem E-Yaklaşım Dergisi
- * www2.aku.edu.tr/kgungor/1-sunum
- * 213 Sayılı Vergi Usul Kanunu ve İlgili Genel Tebliğler.

Büşra KARATEPE

ADALET MESLEK YÜKSEKOKULLARI

“Bırakın adalet yerini bulsun, isterse kıyamet kopsun.”

WILLIAM WATSON

Adalet bölümü, adalet meslek yüksekokulları çatısı altında 2 yıllık eğitim veren ve Türkiye’deki çok sayıda üniversitede mevcut olan bir bölümdür. Bu bölüm hukuk alanında her türlü beceriye ve mesleki bilgi yetisine sahip mezunları yetiştirmeyi amaçlayan ve bu mezunların çeşitli özel veya devlet kurumlarında istihdam edilmesine fırsat veren, geleceği parlak ve çok sayıda iş imkânı bulunan bir bölümdür.

Adalet bölümü okumayı düşünen kişiler bu bölümü açık öğretim ile okuyabileceği gibi ÖSYM tarafından yapılmakta olan YGS sınavında, YGS 3 puan türüne göre yeterli başarıyı göstererek 2 yıllık örgün eğitim alma şeklinde de adalet bölümünü okuyabilmektedirler. Ayrıca Türkiye’de bulunan adalet meslek liselerinin herhangi birinden mezun olan adaylar adalet meslek yüksekokullarına sınavsız giriş hakkı elde etmiş bulunmaktadır.

Hukuk fakültesinin eğitim süresi 4 yıl iken adalet meslek yüksekokulunun eğitim süresi 2 yıldır. Adalet meslek yüksekokulunda verilen derslerden bahsetmek gerekirse, hukuk fakültesi mevzuatında yer alan Kamu Hukuku Bilgisi, Özel Hukuk Bilgisi, Anayasa Hukuku, İdare Hukuku, Ceza ve Ceza Usul Hukuku, Medeni Hukuk, Borçlar Hukuku, İcra-İflas Hukuku, Ticaret Hukuku, Vergi Hukuku, İş Hukuku gibi hukuk derslerinin yanı sıra; Bilgisayar ve Klavye Kullanımı, Kalem Mevzuatı, Hukuki Yazışma Usulleri, İnfaz Hukuku, Ceza İdaresi gibi dersler de yer almaktadır. Adalet meslek yüksekokulu öğrencileri hukuk fakültesi derslerini de aldığından

mezun olduklarında hukuk bilgisi açısından donanımlı olmaktadır.

Mezun olduktan sonra Dikey Geçiş Sınavı ile Hukuk Fakültesine geçme imkânı da tanınmaktadır.

Hukuk fakültesinde adalet meslek yüksekokulundan farklı olarak görülen dersler ise;

İktisat, Roma Hukuku, Ceza Hukuku, İdare Hukuku, Siyasi Tarih, Maliye, Hukuk Felsefesi,

Devletler Umumi Hukuku, Türk Hukuk Tarihi, Hukuk Sosyolojisi, Eşya Hukuku, İdari Yargı,

Vergi Hukuku, Ticaret Hukuku, Genel Kamu Hukuku, Miras Hukuku, Kıymetli Evrak Hukuku,

Devletler Özel Hukuku, Adli Tıp, Deniz Ticareti Hukuku, Sigorta Hukuku’dur.

Hukuk fakülteleri ve adalet meslek yüksekokullarında verilen derslerin amacı hukuku uygulamayı bilen ve adaletli bir şekilde yargıya ulaşan hukukçular ve yarı hukukçular yetiştirmektir. Hukuk fakültesi mezunları; avukat, hakim ve savcı olabilmekle birlikte birçok alanda görev yapabilme yetisine sahiptirler. Adalet meslek yüksekokulu mezunları da hukuk fakültesi mezunu olan hukukçularla beraber çalışmaktadırlar.

Son yıllarda ülkemizde artan işsizlik sebebiyle gençler kendilerini farklı kılmak adına yeni sektörlerle yönelmekte ve istihdam imkânı bulunan bölümleri tercih etmektedir. Meslek yüksekokulları bu nitelikte çalışanların yetiştirilmesi açısından en uygun yerdir.

Adalet bölümü, meslek yüksekokulları arasında en önemli görevi yerine getirmekte olup, ülkemizde adalet kavramı konusundaki belirsizliğe çözüm bulmayı amaçlamaktadır. Adalet meslek yüksekokulları, vatandaşlarımızın adalet konusundaki şüphelerini yok etmek ve ülkemizde adaletin en iyi şekilde yürütmesini sağlamayı amaçlar.

Şüphesiz ki adalet kavramı çok büyük öneme sahip olmakla birlikte hukuk kavramı ile birbirleriyle zincirlenmiş bir kavramdır. Hukuk olmadan adalet, adalet olmadan da hukuk olması düşünülemez. Hukuk toplumun en küçük yapı taşı olan aileden en kapsamlı olan devlete kadar her alanda mevcuttur.

Hukuk, bireylerin oluşturdukları ve devletin toplum düzeni için getirmiş olduğu kurallardır ve toplum düzeni mevcudiyeti şarttır. Adalet, köken olarak kötünün cezalandırılması ve hakkaniyetin yerini bulmasına dayandığından, toplumsal yaşamı düzenleyen hukukun temel ilkesidir. Adalet kavramı ve beraberinde getirdiği hukuk kuralları, toplumda yer alan kişilerin adaleti kendilerinin sağlamasının önüne geçer. Bu doğrultuda kurulan mahkemeler, adaletin subjektiflikten objektifliğe geçmesinde büyük önem taşır.

Adalet toplumun huzurunu ve güvenini sağlar. Bunun için adalet mülkün temelidir. Adalet toplumdaki güveni sağlamakla beraber o kadar hassas bir müessesedir ki, toplum içindeki güveni sağlamanın yanında kendi itibarına olan güveni de korumak durumundadır.

Hukukun adaletli bir şekilde uygulanması eski yıllardan beri süre gelen Atina'da bulunan Themis heykelinde bile vurgulanmıştır.

Themis heykeli : Adalet ve düzeni temsil eden Themis, bir elinde terazi öteki elinde kılıç tutan gözleri bağlı bir bakire olarak simgeleştirilmiştir. Elindeki terazi adaleti ve bunun dengeli şekilde dağıtılmasını, diğer elindeki kılıç ise adaletin keskinliğini simgelemektedir. Kadın ve bakire oluşu bağımsızlığını, gözlerinin bağlı olması ise tarafsızlığını simgeler.

Themis insanların özlem duyduğu ve olmasını istediği bağımsız, tarafsız, adaletin dengeli şekilde dağıtıldığı, caydırıcılığı olan hukuk düzeninin ifadesi olduğu gibi bu heykel bize hukukun adaletli bir şekilde verilmesini temsil eder.

Değişen ve gelişen hayat şartları ile hukukun ve adaletin hakkaniyetle dağıtılması, simgelerden mahkemelere taşınmış, toplumun ve kişilerin hayatına uyarlanmıştır.

Günümüzde adalet ve hukukun sekteye uğradığı bazı alanlar görülmekte, bu sekteye uğrayan alanların düzeltilmesinde hakkaniyet ve adalet kavramlarıyla yetişmiş hukukçulara düşmektedir.

HUKUKİ MİZAH KÖŞESİ

- İki avukat birlikte bir lokantaya gitmişler.çantalarından birer sandviç çıkarıp yemeye başlamışlar. masalarına yaklaşan garson "burada kendi yiyeceklerinizi yiyemezsiniz" demiş. Avukatlar "affedersiniz,bilmiyorduk" demişler ve sandviçlerini değiş tokuş etmişler.
-
- Önemli bir iş için mülakat yapılacaktı; bir matematikçi, bir fizikçi ve bir de avukat başvurmuş önce matematikçiye içeriye almışlar ve bir masaya oturtup, sormuşlar:
"2 kere 2 kaç eder."
matematikçi bir süre düşünmüş, önüne kağıt kalemi almış, 10-15 sayfa doldurduktan sonra demiş ki: "eminim ki dört eder."
Sonra fizikçiye aynı soruyu sormuşlar; fizikçi de önce düşünmüş, sonra bir deney düzeneği kurmuş, sağa sola toplar fırlatmış. Yarım saat sonra : "yaptığım deneylere göre 3,9 ama 0,2'lik bir hata payı olabilir."
En son avukatı almışlar içeri, sormuşlar soruyu. avukat hiç düşünmeden etrafına sinsi sinsi bakmış ve sormuş: "kaç olmasını istersiniz?"
-
- Mafya babasının idam ile yargılandığı davada Temel jüri üyesidir.. Bunu öğrenen babanın adamları hemen Temel'e gelerek "- Aman! aman!.. ne yaparsan yap en azından cezasını Müebbet'e düşür .." diye tehdit ve baskıda bulunurlar..
Uzun bir yargılamanın sonunda jüri karar için toplantıya çekilir, uzun tartışma ve münakaşalardan sonra karar açıklanır."-Müebbet"... bunun üzerine mafyanın adamları sevinçle Temel'in boynuna sarılarak kendisini tebrik ederken sorarlar... "-nasıl başardın!.." diye?
Temel ise kendinden gayet emin ve gururla;
"-Bütün jüri üyeleri Beraat... beraat !.. diye tutturdu..
Onları müebbede ikna edinceye kadar anam ağladı..."
-
- Saf köylünün mahkemede davası varmış. Bir avukat bulup ona vekalet vermiş. Ancak davayı kazanacağından emin değil. Avukata danışmış:
- Acaba yargıca bir çift kaz yollasam mı?..
- Katiyen, demiş avukat, işte o zaman davayı kesin kaybederiz. Rüşvet konusunda en titiz yargıca düştük ne yazık ki...
Gel zaman git zaman... Dava sonuçlanmış..
Bizim saf köylü, kötü savunmaya rağmen davayı kazanmış.
Avukat sonuca inanamamış gibi şaşkın şaşkın bakınırken bizim saf köylü:
-Dua et bana, demiş, bir çift kaz göndermesem bu dava kayıptı..
-Nee yargıca kaz mı gönderdin?..
- Tabii, ama karşı taraf adına...

- Avukat ıssız bir kasaba yolunda arabası ile seyrederken manzaraya dalar, tam önünde giden Doktor'un arabasına arkadan şiddetle çarpar. Her ikisi de hışımla araçlarından inerler. Doktor elleri ayakları titrer bir vaziyette avukata bağırarak; "Kör müsün be adam, bütün ka-bahat sende, ben doktorum bunun hesabını sana ödeteceğim, gitti güzelim arabam..." diye serzenişte bulunur. Avukat sakın bir şekilde arabasının bagajını açar, oradan bir şişe viski çıkarır. "Bak doktor bey ben de avukatım, dua et canımıza bir şey olmadı, sakın ol, al şu içkiden iç o zaman sa-kin sakın konuşuruz" der. Doktor avukatın nezaketini kırmaz ve içkiden içer. Doktor bir taraftan konuşur bir taraftan içmeye devam eder. Ve birden görgüsüzlük yaptığını düşünerek; "Avukat bey siz de içmez misiniz?" Cevap: "Hayır teşekkür ederim ben trafik polisleri geldikten sonra içeceğim..."

- Avukat hırsızlıkla suçlanan müvekkilini mükemmel bir savunma ile hapisten kurtarmak istemektedir. Avukat, yargıca hitaben;
- "Müvekkilim, arabanın camından içeri sadece kolunu sokup çantayı almıştır. Müvekkilimin kolu, müvekkilimin bizzat kendisi değildir. Sadece bir kol tarafından işlenen bir suç için niye bütün bir kişiyi cezalandırıyorsunuz." der...
Yargıç , gülümseyerek;
- "Peki o zaman aynı mantıkla gidiyorum ve müvekkilinizin kolunu 1 yıl hapse mahkum ediyorum. Müvekkiliniz isterse ona eşlik edebilir." der...
Müvekkil gülümser.
Avukatın yardımıyla müvekkilin takma kolunu çıkartırlar ve dönüp giderler...

SOSYAL ETKİNLİKLERİMİZ

KAHVECİ'DE DOĞUM GÜNÜ KUTLAMALARI

Markalarınızın Tescili ve Takibi İçin Doğru Adres

**markanıza
doğru yönü çizmek için...**

Levent Mh. Menekşeli Sk. No: 4
İç Levent - Beşiktaş / İSTANBUL

0(212) 280 82 63 - 0(212) 324 22 29 (f)
bilgi@vektormarkaofisi.com
www.vektormarkaofisi.com